

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN PERSPEKTİFİNDEN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) PLATFORMU¹

Prof.Dr.Zafer ÇAKMAK

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

Yrd.Doç.Dr.Cengiz TAŞKIRAN

Muş Alpaştan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

ÖZ

Teknolojinin hayatımıza girmesiyle birlikte eğitim alanında da bir takım değişikliklerin yapılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Özellikle FATİH projesi ile birlikte eğitime teknoloji entegrasyonu, okulların akıllı tahtalarla donatılması ve öğrencilere tablet dağıtılması eğitimde gelenekselliğin ötesine geçen bir atılım olmuştur. Tüm bu atılımlar, eğitime gerek okul içerisinde gerekse okul dışında kullanılacak çevrimiçi öğrenme nesnelerinin oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Öğrenme nesnelerinin eğitimde kullanılmaya başlanmasıyla birlikte bunların avantajları ve dezavantajları da sorgulanması gereken bir konu haline gelmiştir. Bunların yararlarının ve sınırlılıklarının öğrenilmesi de öğretmenlerin bu platformları kullanıp kullanmamalarıyla doğru orantılı olan bir durumdur. Bu nitel çalışmanın amacı Türkiye’de FATİH projesi ile birlikte kurulmuş olan Eğitim Bilişim Ağı’nın (EBA) öğretmenler tarafından nasıl görüldüğünü ve nasıl değerlendirildiğini tespit etmektir. Bu kapsamda 14 Sosyal Bilgiler Öğretmeni ile çalışılmıştır. Öğretmenlere EBA platformu ile ilgili açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Bu sorular kapsamında EBA’yı kullanıp kullanmadıkları, Okul alt yapılarının EBA’ya uygun olup olmadığı, EBA’yı kullanmanın faydalı olup olmadığı, EBA hangi derslerde kullanılırsa daha etkili olacağı ve Öğrenciler için bu platformun verimli olup olmadığı soruları sorulmuştur. Bu bulgular ışığında genel olarak EBA platformunun faydalı ve öğrenmede kolaylık sağladığı ancak gerekli alt yapıların henüz tamamlanmasından dolayı yeteri derecede istifade edilmediği belirtilmektedir.

Anahtar kelimeler: Eğitimde teknoloji, EBA, Öğrenme nesnelere,

VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS ON EDUCATION INFORMATION NETWORK (EBA) PLATFORM

ABSTRACT

With the introduction of technology in our lives, it became inevitable to implement certain changes in the field of education. Particularly the FATIH project that included the integration of technology and education, equipping schools with intelligent boards and distribution of tablet computers to students has been a breakthrough in education. All these advances made it necessary to create online educational learning objects that could be used both at school and outside the school. With the introduction of learning objects in education, their advantages and disadvantages also became a matter of discussion. Learning the advantages and disadvantages of these objects is directly proportional to whether the teachers would use these platforms. The objective of the present qualitative study was to determine the views and assessments of the teachers on the Educational Information Network (EIN) established in Turkey within the context of the FATIH project. In this context, 14 Social Studies Teachers were included in the study. Teachers were asked open-ended questions on the EIN platform. They were asked whether they utilized EIN, whether the school infrastructure was adequate for EIN, whether it was beneficial to use EIN, in which courses the use of EIN would be more effective, and whether the platform was productive for the students. Based on the study findings, it was determined that the EIN platform was useful and easy to learn, however it was not adequately utilized since the necessary infrastructure has yet to be established.

Key Words: Technology in education, EIN, learning objects.

¹ Bu çalışma 1. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Konferansı İnsan ve Toplum Bilimleri IBAD – 2016, Madrid 19-22 Mayıs 2016 ‘da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Son yıllarda bilim ve teknolojinin gelişip değişmesine paralel olarak, çağdaş öğretim modellerinin yürütülmesi için eğitim programları sürekli yenilenerek, yeni değişimlere ayak uydurulmaya çalışılmaktadır. Eğitim-öğretim programlarındaki bu yeniliklerin hedefi, öğrenciyi aktif bir şekilde öğretim ortamlarına dâhil etmeye çalışmıştır. Ancak, öğrencinin bulunduğu ortam değiştikçe bir sonraki öğretim ortamı için hazırbulunuşluk durumu da değişmiş; dolayısıyla beklenen öğretim kazanımları ve bu kazanımların sunum şekli de değişmiştir. Başlangıçta öğretmen ve tahtanın tek öğretim aracı olduğu öğretim ortamlarından; bilgisayar, projeksiyon ve internetin kullanıldığı öğretim ortamlarına geçilmiş, kağıda basılı öğrenme nesnelere medya tabanlı veya mobil öğrenme nesnelere kullanımına başlanmıştır. Bununla birlikte geleneksel sınıfların yerine, zaman ve mekândan bağımsız, öğrencinin kendi ihtiyacı ve kendi hızına göre düzenlenebilen, öğretim teknolojileri ile donatılmış ortamlara geçilmektedir. Öğretme-öğrenme sürecinde ihtiyaç duyulan bu değişim en temelde bilişim teknolojileri ve tablet bilgisayarlar aracılığıyla sağlanabilmektedir (Elyazgi, Mahrin, Rahim ve İmtiaz, 2014). Söz edilen bu değişimler dönüşüm ve zamanın ihtiyaçları, öğrencilerin sonraki yıllar için daha donanımlı hale gelmeleri ihtiyacını doğurmuştur. Bu ihtiyaç ülkeleri tedbir almaya yönlendirirken ülkemizde de, ortaya çıkan bu hızlı dönüşüm karşısında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) da tedbirler almış ve projeler üretmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın, teknolojinin eğitime etkili bir şekilde entegre edilmesi ve eğitimin daha kaliteli ve verimli olabilmesi için uygulamaya koyduğu projelerden bir tanesi de FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) projesidir. Söz konusu öğrenme ve öğretme ortamları FATİH Projesi kapsamında dağıtılan tablet bilgisayarların etkin kullanılması ile kolaylıkla sağlanabilecektir. Ancak bu cihazların öğrenme nesnelere olarak etkin kullanımı, öğretmenlerin tutumları ile doğrudan ilişkilidir (Ifenthaler ve Schweinbenz, 2013). Çünkü öğretmenlerin öz yeterliğinin yüksek olması öğrencilerin öğrenmesini etkileyen bir durumdur. Becerilerine daha fazla güvenen öğretmenler etkinliklerin planlanması ve etkileşimler sayesinde öğrenciyi öğrenmeye daha fazla sevk eder. (Akgün, Akgün ve Şimşek, 2015: 713).

FATİH projesinin temel bileşenlerinden birisi olan “e-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi” kapsamında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından çevrimiçi sosyal bir eğitim platformu olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) oluşturulmuştur. Eğitim Bilişim Ağı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yönetilip akademik çevrelerden destek alarak hem öğretmenler hem de öğrenciler için okulda, evde ya da her yerde ihtiyaç duydukları güvenilir ve etkili içeriklere ulaşmalarını sağlamak amacıyla geliştirilmeye devam etmektedir (MEB, 2014).

1.1. Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

EBA, bilgi toplumuna dönüşümü sağlamak, eğitimde bilişim kültürünü sistemli ve planlı bir politika ile yaygınlaştırmak ve eğitimin bilişim gereksinimlerini karşılamak amacıyla; arama motoru, sosyal ağ, e-ansiklopedi gibi çağın dinamik sistemlerinden harmanlanarak

oluşturulmuş, Milli Eğitim Bakanlığı'nın tüm eğitsel enformatik sistemini taşıyabilecek, genişleyebilir bir web uygulamaları projesidir.

EBA platform 5 ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar;

- Eğitsel arama motoru
- Eğitsel içerik
- Öğretim programlarında etkin BT kullanımı
- Öğretmenler için hizmet içi eğitim
- Ağ altyapısı ve geniş bant internet kullanımı ile bilinçli ve güvenli BT kullanımının sağlanması bileşenleridir (MEB, 2014).

"Eğitimde hiçbir öğrenci kendisine söylenenleri aynen kabullenmek zorunda değildir. Esasen bunu gerçekleştirmek de olanaksızdır"(Alkan, 2011). Her öğrencinin öğrenme ortamı farklıdır. Kimi öğrenciler proje yapmak ister, kimi öğrenciler animasyon izler kimisi de yazılı kaynaktan öğrenir. EBA bu farklılıklara cevap verebilecek bir platformdur. Böylelikle öğretmen ve öğrenciler başta olmak üzere eğitimin tüm paydaşları için tasarlanan EBA'nın avantajları <http://www.eba.gov.tr/> elektronik adresinde şöyle sıralanmıştır;

- Farklı, zengin ve eğitici içerikler sunmak,
- Bilişim kültürünü yaygınlaştırarak eğitimde kullanılmasını sağlamak,
- İçerikle ilgili ihtiyaçlarınıza cevap vermek,
- Sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişinde bulunmak,
- Zengin ve gittikçe büyüyen arşiviyle derslere katkı sağlamak,
- Bilgiyi öğrenirken aynı zamanda yeniden yapılandırabilmek ve bilgiden bilgi üretmek,
- Farklı öğrenme stillerine (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) sahip öğrencileri de kapsamak,
- Bütün öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vermelerine ön ayak olmak,
- Teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanmak amacıyla tasarlanan sosyal bir eğitim platformudur (MEB, 2014).

EBA, elektronik ortamda eğitime katkı sağlayabilecek öğeleri bir araya getirerek dijital bir çatı görevini üstlenmektedir. EBA, yurt içinde ve yurt dışında geliştirilen ve eğitimde teknoloji kullanımını etkili ve verimli hale getirebilecek uygulamaları kullanıcılarına sunmakta böylelikle eğitim sistemimizde ihtiyaç duyulan elektronik eğitim içeriğini karşılamak amacıyla kendisini sürekli geliştirerek, içerik sağlama da önemli bir yer kaplamaktadır.

1.2. EBA Sosyal Eğitim Platformu İstatistikleri

Eğitim Bilişim Ağı'nda yer alan istatistiki bilgilere bakıldığında; 8.312.223 adet kayıtlı kullanıcı, 6.673 haber, 57.049 adet görsel içerik, 9.526 adet video içerik, 4.679 adet sesli içerik, 31 adet öğretmenlerin erişimine açık portal, 70 adet herkesin erişimine açık portal, 1.569 adet dergi, 4.323 adet doküman ve 1.971 adet e-kitap bulunmaktadır. Bu veriler ışığında EBA'nın büyük bir bilgi paylaşım platformu olduğunu söyleyebiliriz.

EBA, konu alanlarında uzman eğitimciler tarafından oluşturulmuş içeriklerin yanında yerli ve yabancı diğer eğitim portallarını da sunarak (Vitamin, Morpa Kampüs, Khan Akademi, Colorado vd.) eğitimde çeşitliliği sağlamayı amaçlamaktadır. Özellikle evrensel boyuta ulaşan yabancı eğitim portallarının öğretmenlerin ve öğrencilerin buluşması, dünyadaki gelişmeleri takip ederek teknolojinin olanaklarından faydalanması açısından önemlidir.

1.3. EBA Modülleri

EBA'ya <http://www.eba.gov.tr/> internet adresinden erişim sağlanmaktadır. Bilgisayarlarda, tabletlerde ve akıllı tahtalardaki internet erişim programlarını kullanarak bu modüllere ulaşmak mümkündür. Modüllerde yer alan içerikler ise öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunulmuş durumdadır (“Eğitim Bilişim Ağı,”).

1.3.1. Haber Modülü

Öğretmen ve öğrencilerin yapmış oldukları çalışmalarını göstermek, duyurmak ve daha iyisini ortaya çıkarmak için paylaşımların yapıldığı modüldür. Türkiye'nin her yerindeki okullarda yapılan etkinlikler, projeler, çalışmalar gibi farklı birçok haberler eklenmektedir.

1.3.2. e-İçerik

FATİH projesi kapsamında okullarda kullanılacak teknolojik donanımların daha etkili ve verimli kullanılabilmesi için geliştirilen dijital eğitim materyallerden oluşmaktadır. eba e-İçerik birimi tarafından ve akademik birimlerden de destek alarak geliştirilen materyallerin sunulduğu bölümdür. EBA'da bulunan e-içerikler farklı öğrenme stillerine (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) sahip öğrencileri de kapsamaktadır. Böylece öğretmen merkezli eğitimden öğrenci merkezli eğitime geçilmesi daha da kolaylaşacaktır.

1.3.3. e-Dergi Modülü

E-dergi bölümünde bilim, okul dergileri, kurumsal, genel, İl Milli Eğitim Müdürlüğü dergileri ve çocuk dergileri olmak üzere birçok farklı dergiler mevcuttur. Hayata geçmek üzere olan bu modülde, çeşitli oyunlar, interaktif uygulamalar, simülasyonlar ve çeşitli e-içerikler olması planlanmaktadır.

1.3.4. e-Kitap Modülü

FATİH projesiyle teknolojik cihazların daha fazla ve etkin kullanılmasıyla ilk oluşturulan eğitsel içerikler, hali hazırda bulunan ders kitaplarının elektronik ortama aktarılmasıyla oluşmuş e-kitaplardır. Bu modülde ders kitaplarının PDF formatında dönüştürülmüş, e kitap olarak kullanılacak hallerinin erişiminin sağlandığı modüldür.

1.3.5. Video Modülü

Eğitsel amaçlı videoların erişiminin sağlandığı modüldür. Bu modülde profesyonellerce hazırlanan videoların yanında öğretmen ve öğrencilerin hazırlanmış olduğu videoları da bulmak mümkündür.

1.3.6. Ses Modülü

Ses tabanlı içeriklerin yer aldığı modüldür. Sesli kitaplar, yabancı dil dinleme metinleri gibi ses dosyalarını barındırmaktadır.

1.3.7. Görsel Modülü

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arşivinde yer alan fotoğraflarla, ders içeriklerini görsel açıdan zenginleştirmek amacıyla bu modül yapılmıştır.

1.3.8. Tartışım Modülü

Bu modül sistemin daha etkili ve verimli kullanılması için tasarlanmıştır. Öğretmenler arasında fikir alışverişi sağlayarak sistemin eksik yönlerini belirlemek, geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Sistemle ilgili daha akılcı ve gerçekçi çözümler üretmek istenmiştir.

EBA ile alanyazında bulunan çalışmalar incelendiğinde, Aslan (2016), EBA'daki matematik dersi içeriğinin matematik öğretmenleri tarafından anlaşılma ve farkındalık düzeyini ölçmüş ve öğretmenlerin EBA ile yeterince bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Tutar (2015), öğretmenlerin EBA'ya yönelik kullanım durumları ve bakış açılarını ölçmeyi amaçlamıştır. 47 maddelik anket soruna 203 öğretmenin görüşleri alınmıştır. Bu araştırmaya göre öğretmenlerin EBA'ya yönelik yeterli bilgilerinin olmadığı tespit edilmiştir. Öz (2015), okul idarecileri açısından fatih projesi uygulaması sırasında çıkacak sorunları incelemiş ve çalışma sonunda okullarda teknik personelin yetersiz olması, altyapıdan kaynaklı sorunlar ve donanım sağlayıcı firmalarla okul yönetimi arasında yaşanan iletişim problemleri projenin gecikmesine neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kayahan ve Özduran (2016) tarafından yapılan bir çalışmada da, öğrencilerin EBA'ya yönelik hem olumlu hem olumsuz görüşlere sahip olduklarını ortaya çıkmıştır. Bolat (2016) EBA'nın ters yüz edilmiş sınıflardaki eğitim için de kullanılabileceği bulgusuna ulaşılmıştır. Güvendi (2014), EBA'nın öğretmenler tarafından kullanım sıklığını araştırmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler en çok haberleri okurken, dosya paylaşımının en az olduğu görülmüştür. Keleş, Öksüz ve Bahçekapılı (2013) Fatih Projesine ilişkin öğretmen görüşlerini almışlardır. Bu çalışmayla öğretmenlerin etkileşimli tahtayı kullanmakta memnun oldukları, Fatih Projesine karşı olumlu görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Tüysüz ve Çümen (2016) EBA'ya ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşlerini almışlardır. Çalışmada EBA'nın konuların tekrarında ve pekiştirilmesinde, sınavlara yardımcı olması yönüyle faydalı olduğu belirlenmiştir. Dinçer (2012), Fatih projesi ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerini almıştır. Çalışma kapsamında 20 farklı eğitim fakültesinde görevli 315 öğretim elemanın görüşlerini alarak, öğretim elemanları projenin yararlı olduğu kadar sınırlılığının da olabileceği, proje yapılırken üniversitelerle işbirliği yapılmadığının sonucuna ulaşılmıştır. Ateş, Çerçi ve Derman (2015) tarafından yapılan çalışmada EBA'da yer alan videolar incelendiğinde, videoların sınıflara dağılımının eşit olmadığı, videoların süre bakımından yetersiz kalabildiği, izlenme sayısı olarak bakılınca bu miktarın düşük olduğu ve bazı videoların öğrenci seviyesine uygun olmadığı gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır. Albay (2015) ise Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA(Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşlerini almış ve Öğrenciler, EBA ile öğrenmenin kendi kontrolünde olduğunu ve EBA'da öğrendiklerini uygulama imkanı bulduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ise EBA'yı derslerde daha etkin kullanabilmek için EBA hakkında kurs ve seminerlere ihtiyaçlarının olduğunu belirtmişlerdir.

Aktay ve Keskin (2016) EBA'nın incelenmesi adlı çalışmasında EBA'nın eğitsel bakımdan birçok özellik sunduğu ayrıca, sunulmuş olan bu içerik ve özellikler ilgili kategoriler artında verilerek kolay bir biçimde ulaşıldığı sonucuna varılmıştır.

Bu bilgiler ışığında bu nitel çalışmanın amacı Türkiye'de FATİH projesi ile birlikte kurulmuş olan Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) Sosyal Bilgiler Öğretmenleri tarafından nasıl görüldüğünü ve nasıl değerlendirildiğini tespit etmektir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma: “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, alguların ve olayların

doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır.” (Yıldırım ve Şimşek, 2006; s. 35).

Nitel araştırma desenlerinden çalışmanın doğasına uygun olarak durum analizi deseni kullanılmıştır. Buna dayalı olarak çalışmada yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılında Elazığ İlinde görev yapan 14 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan, EBA platformu ile ilişkili yapılandırılmış görüşme formundan oluşmaktadır. Bu sorular kapsamında EBA'yı kullanıp kullanmadıkları, okul alt yapılarının EBA'ya uygun olup olmadığı, EBA'yı kullanmanın faydalı olup olmadığı, EBA'nın hangi derslerde kullanılırsa daha etkili olacağı ve öğrenciler için bu platformun verimli olup olmadığı şeklinde sorular yöneltilmiştir. Bu sorular neticesinde verilen cevaplar içerik analizi ile değerlendirilmiştir. “İçerik analizi belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenbilir bir teknik olarak tanımlanır.” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013; s. 240). Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar kişisel bilgileri gizli tutularak Ö1, Ö2, Ö3....Ö14 şeklinde kodlanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kullanımına ilişkin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Soru.1. Eba Platformu İle İlgili Görüşleriniz Nelerdir?

Tablo.2. Eba Platformuna Yönelik Verilen Cevaplar

Görüşler	Frekans
Faydalı olma	9
Öğretme ve Öğrenmede Kolaylık Sağlama	10
Olumsuzluk	1
Öneri	7

Örnek İfadeler:

Ö5: “Eğitimin teknolojiye entegresini sağlayan, gerekli e-içerikleri sunmak için oluşturulmuş, etkili kullanıldığı zaman öğrenci-öğretmen-veli için son derece faydalı olabilecek bir uygulamadır EBA.” **Ö7:** “Eba eğitimin görselleştirerek kalıcılığını arttıran yararlı bir proje.”

Ö11: “Eba hem öğrencilerin hem öğretmenlerin yardımcı ders araçlarına, kaynaklarına istenilen zamanda ulaşılmasını sağlayan öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran bir platform.” **Ö8:** “Özellikle soyut kalan kavram ve durumların öğrencilerin daha fazla duyu organına hitap etmesine olanak vermesi açısından avantaj sağladığını düşünüyorum.”

Ö3: “Mevcut durum itibarıyla yeterli şekilde bu sistemden faydalanıldığını düşünmüyorum.”

Ö1: “İçerikler daha da zenginleştirilip öğrenci öğretmen işbirliği içerisinde daha iyi bir düzeye getirilebilir.”

Ö2: “ Gerekli bilgilendirmeler yapıp alt yapılar tamamlanınca fatih projesinin tamamlayıcısı olarak bilişimin eğitimde tam anlamıyla entegre olması sağlanarak daha etkili eğitim sağlanmasına olanak sunulmuş olacak.”

Soru.2. Eba'nın Nasıl Daha Faydalı Olacağını Düşünüyorsunuz?

Tablo.3. Eba'nın Nasıl Daha Faydalı Olacağı İle İlgili Verilen Cevaplar

Görüşler	Frekans
İçerik	15
Alt yapı	11
Öğretmen-Öğrenci ve Veli	17

Örnek İfadeler:

Ö1: “İçerik zenginleştirilerek paylaşılan video ve dokümanlar bir kurul tarafından değerlendirilip uygun olanlar platforma eklenmelidir.”

Ö4: “İnternet alt yapısı güçlendirilerek ve her eve internet bağlanarak daha faydalı olabilir.”

Ö6: “ EBA platformu ile ilgili yeterli alt yapıya sahip olunmasının yanı sıra öğretmen, öğrenci, yönetici ve sistem geliştiricilerin birlikte yapacağı katkılarla daha başarılı olacaktır.”

Ö12: “ Öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek EBA daha iyi nasıl kullanılır ve verim artırılır sorunsallarına çözüm sağlanırsa daha faydalı olur”

Soru.3. Eba Platformu İle Ders Anlatımının Faydaları Nelerdir?

Tablo.4. Eba Platformu İle Ders Anlatımının Faydaları Yönelik Verilen Cevaplar

Görüşler	Frekans
Derse Katkı Sağlar	4
Öğrenciye Katkı Sağlar	16
Sınıf Yönetimi	2

Örnek İfadeler:

Ö7: “Derslerin işlenişini zevkli hale getiren, farklı zekâ türlerine hitap eden bir portal oluşu en büyük faydası.”

Ö3: “Verilecek kazanım daha hızlı sürede ve daha fazla materyal kullanılarak öğrencinin bilgiye ulaşması daha hızlı ve etkili bir şekilde olur.”

Ö10: “EBA ile öğrenci kazanımları amacına ulaşır. Dersler daha eğlenceli ve verimli olur. Öğrenciler konuları ezberlemek yerine yaparak yaşayarak öğrenecekleri için bilgiler daha kalıcı olur.”

Ö11: “Zengin içeriği ile öğrenmeye görsel öğeler etkileşimli içerikler sayesinde öğrencilerin ilgi ve dikkatini canlı tutarak öğrenmenin kolay ve kalıcı olmasını sağlamaktadır.”

Ö8: “Öğrencinin derse olan ilgisini artırdığından sınıf kontrolü daha kolay olabiliyor ancak bunun oluşabilmesi öğretmenin önceden EBA’daki içeriğe yönelik hazırlık yapmış olmasına bağlı.”

Soru.4. Okul Alt Yapısı EBA İçin Uygun Mu?

Tablo.5. Okul Alt Yapısı EBA İçin Uygun mu Sorusuna İlişkin Cevaplar

Görüşler	Frekans
Evet Uygun	2
Hayır Uygun Değil	6
Tam Uygun Değil	6

Örnek İfadeler:

Ö4: “ Hayır uygun değil, Bence en önemli sorun budur”

Ö5: “Görev yaptığım okulun gerekli donanımına sahip olmaması nedeniyle EBA kullanımına uygun değildir.”

Ö6: “ Okullarımız hızla internet alt yapısı olarak hazır hale getirilmeye devam ediyor, ancak şuana kadar yapılan çalışmalar sonucunda okullarımızın bilişim alt yapıları tam olarak çözülmüş ve tam anlamıyla okullarımız hazır hale getirilmiş değildir.”

Ö7: “FATİH projesi ile akıllı tahta kullanımı sayesinde tüm okulların alt yapısı uygun hale getirildi/getiriliyor.”

Ö3: “Evet, uygun.”

Soru.5. Hangi Derslerde Daha faydalı Olabilir?

Tablo.6. Hangi Derslerde Daha faydalı Olabilir Sorusuna Yönelik Verilen Cevaplar

Görüşler	Frekans
Sosyal ve Fen Bilimleri	6
Bütün Dersler	8

Örnek İfadeler:

Ö1: “Başta Fen, Matematik ve Sosyal Bilgiler olmak üzere bütün derslerde faydalı olacaktır.”

Ö5: “ Ders ayrımı yapmadan etkili kullanılabilirse bütün derslerde EBA kullanımının çok faydalı olabileceğini düşünüyorum”

Ö7: “Tüm derslerde belirli bir faydası görülmekle birlikte sözel ağırlıklı anlatma yöntemi ağırlıklı derslerde daha faydalı.”

Ö6: “EBA tüm derslerde kullanılacak bir bilişim ağıdır diyebiliriz.”

Ö14: “EBA ’nın bütün derslerde etkili olacağını düşünüyorum. Özellikle görsel işitsel öğrenme alanı gelişmiş öğrencilerin eğitim kalitesini artıracaktır.”

Ö2: “ Belirli bir dersle sınırlandırmak çok mantıklı değil. Birçok derste kullanılabilir.”

Soru.6. Öğrenciler İçin Bu Platformun Faydalı Olduğunu Düşünüyor musunuz?

Tablo.7. Öğrenciler İçin Bu Platformun Faydalı Olduğunu Düşünüyor musunuz Sorusuna Yönelik Verilen Cevaplar

Görüşler	Frekans
Faydalıdır	14

Örnek İfadeler:

Ö14: “Öğrenciler kendilerine uygun içerik ve sunumlara ulaşabildiklerinden dolayı faydalı olduğu kanaatindeyim. Kitap ya da dergi içeriklerini inceleme olanağı, herhangi bir sebeple okul zamanı kaçırdıkları derslerin tekrarı ya da kaynak konusunda işlerine yarayacak düzeyde olduğunu söyleyebilirim.”

Ö5: “Düşünsenize öğrencileriniz ezberci zihniyetten kurtulmuş olup kendi başlarına karar verebilen ve kendi kendilerine öğrenebilen bireyler haline gelmişler ayrıca EBA ’yı kullanan bütün akranlarıyla işbirliği yapıp ekip çalışmasını da öğrenmişler. Hangi öğretmen istemez ki böyle öğrencilerinin olmasını bu sebepten EBA ’nın etkili kullanıldığında kesinlikle faydalı olacağını düşünüyorum.”

Ö12: “ Elbette bu platform öğrenciler için faydalı ancak internet kullanımı veli gözetiminde olmalı. Öğrencilerin internet ortamında ders dışı faaliyetlere daha fazla vakit ayırması yüksek ihtimal durumlar arasında görünüyor.”

Ö3: “Evet platform olarak verimli olduğunu düşünüyorum. Fakat amacına uygun bir şekilde kullanıldığını düşünmüyorum.”

Soru.7. EBA Platformunda Karşılaştığınız Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileriniz nelerdir?

Tablo.8. EBA Platformunda Karşılaştığınız Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileriniz nelerdir Sorusuna Yönelik Verilen Cevaplar

Görüşler	Frekans
İçerik Geliştirilmeli	11
Alt yapı Güçlendirilmeli	5
Sorun yok	2
Rehberlik yapılmalı	2

Örnek İfadeler:

Ö3: “Çok fazla bir sorunla karşılaşmadım, çünkü yeterli bir platform olduğunu düşünmediğim için çok fazla kullanmıyorum. Bu nedenle de çözüm önerisi sunmamın uygun olmadığını düşünüyorum.”

Ö4: “ Ağ yapısı güçlendirilsin. Her içerik platformda yayınlanmasın. Yayınlanması için kriterler olsun. Her eve internet şart..!”

Ö8: “İçeriğin yeterince düzenlenmemiş olması sorunlardan biri bunun aşılabilmesi MEB’in etkin bir şekilde bu konuda çalışma yaptırmasına bağlı. Ayrıca internet alt yapıları yetersiz bununla ilgili yine iş bakanlığın kendisine düşüyor. Bu konuda kurumlar desteklenmeli ve yönlendirilmeli. Bunların yanında EBA içeriğinin zenginleşmesinin sağlanması amacıyla öğretmenler teşvik edilmeli ve içeriğe yönelik uzmanlarca veri hazırlanmalı diye düşünüyorum.”

Ö10: “EBA’yı kısa bir süredir kullanmaktayım. MEB bu platformun kullanımda öğretmen ve öğrencilerin ne gibi sorunlar ile karşılaştığı konusunda belli aralıklar ile anket yapılabilir. Üniversitedeki akademisyenlerin (Özellikle Eğitim Fakülteleri) görüşüne başvurulabilir. Bir de herkesin görüş ve eleştirilerini ifade edebileceği iletişim (Telefon, web sayfası, mektup, faks vb) imkanı sağlanmalıdır.”

Ö12: “EBA platformunda şuana kadar ciddi bir sorun görmedim. Sadece video ders sunuları oynatılabilirse iyi olur. Bu sorun kesinlikle çözülmeli.”

4.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Eba kullanımına yönelik görüşlerinin neler olduğunu öğrenmeye yönelik yapılan bu çalışmada öğretmenlerin bu platforma ilişkin görüşlerini içeren sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

❖ Araştırmanın birinci alt problemine göre araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenleri EBA platformu ile ilgili genel olarak olumlu bir tutum içerisinde oldukları görülmüştür. Öğretmenlerimiz ağırlıklı olarak EBA platformunun yararlı olduğunu ve öğrenme öğretme sürecinde kolaylık sağladığını belirtmektedirler.

❖ Araştırmanın ikinci alt problemine göre öğretmenler, Eba’nın içeriği zenginleştirilirse, okullara gerekli internet alt yapısı sağlanırsa ve öğretmen-öğrenci ve veli işbirliği sağlanırsa EBA platformunun daha faydalı olacağını söylemektedirler.

❖ Araştırmanın üçüncü alt problemine göre öğretmenler, EBA ile ders anlatımının öğrencinin ezbercilikten kurtulmasına yardımcı olduğunu, yaparak yaşayarak öğrenmesine olanak sağladığını ve kazanımların daha fazla materyal kullanarak öğrenciye verilmesinden dolayı bilginin kalıcılığının sağlanmasına yardımcı olduğunu belirtmektedirler. Aynı zamanda öğrencinin derse olan ilgisini artırdığından dolayı sınıf yönetimini de kolaylaştırdığını vurgulamaktadırlar.

❖ Araştırmanın dördüncü alt problemine göre araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenleri, EBA kullanımı için okul alt yapılarının yeteri kadar hazır olmadığını ve en büyük sorunlardan birinin bu olduğunu vurgulamaktadırlar.

❖ Araştırmanın beşinci alt problemine göre öğretmenler, EBA'nın bütün derslerde faydalı olacağını, derslerle sınırlamanın çok doğru olmadığını vurgulamakla beraber sosyal ve fen bilimlerinde daha faydalı olabileceğini söylemektedirler.

❖ Araştırmanın altıncı alt problemine göre öğretmenler, EBA'nın öğrencilerin kendisine önemli derecede katkı sağlayacak bilgilere ulaşabilmeleri aynı zamanda okula gelemediklerinde evde de o dersin tekrarını yapabilecek imkânlar sunmasından dolayı son derece faydalı bir platform olduğunu vurgulamaktadırlar.

❖ Araştırmanın son alt problemine göre öğretmenler, EBA kullanımıyla ilgili en önemli sorunlardan birinin alt yapının güçlendirilmesi ve içeriğin zenginleştirilmesi olduğunu bunların iyileştirilmesi durumunda daha etkili kullanılabileceğini söylemektedirler.

Genel olarak Eba platformu içeriklerin zenginleştirilmesi ve gerekli alt yapıların oluşturulması neticesinde eğitim öğretim faaliyetlerinde oldukça faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

❖ Eğitim öğretim faaliyetlerini kolaylaştıran, öğrencileri ezbercilikten kurtaran ve bilginin kalıcı hale gelmesini sağlayan bu platformun, öğretmenler tarafından daha sık kullanılması için gerek hizmet içi eğitimler ile gerekse dönem ortalarında yapılacak toplantılar ile öğretmenler bilgilendirilmeli ve cesaretlendirilmelidir.

❖ Okullarda alt yapı problemleri giderilerek öğretmenlerin bu platformu daha iyi kullanmaları sağlanmalıdır.

❖ İçerikler zenginleştirilmeli ve okullarda velileri bilgilendirici seminerler düzenlenmelidir. Bu sayede öğrencilerin EBA'yı evde daha verimli kullanmaları sağlanabilir.

❖ Öğrencilerin EBA ile ilgili düşünceleri alınarak olumlu ve olumsuz yönleri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

AKGÜN, İ. H., AKGÜN, M. ve ŞİMŞEK, N. (2015). "Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanmaya ilişkin öz yeterlilik algılarının incelenmesi", *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (2), 711-722.

AKTAY, S., KESKİN, T. (2016). "Eğitim Bilişim Ağı (EBA) İncelenmesi", *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 27-44.

ALABAY, A. (2015). Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin eba (eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ALKAN, C. (2011). *Eğitim Teknolojisi*, Anı Yayıncılık, Ankara,

ASLAN, Z. (2016). Eğitim bilişim Ağı'ndaki matematik dersi içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri: Trabzon ili örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- ATEŞ, M., ÇERÇİ, A. ve DERMAN, S. (2015). “Eğitim bilişim ağında yer alan Türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme”, *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 105-117.
- BOLAT, Y. (2016). “Ters yüz edilmiş sınıflar ve eğitim bilişim ağı (EBA)”. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3373-3388.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E. KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- DİNÇER, S. (2012). “Fatih projesi hakkında öğretim elemanlarının görüşleri”, 6. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Gaziantep.
- ELYAZGI, M.G.B., MAHRIN, M.N., RAHİM, N.Z.A. ve IMTIAZ, M. A. (2014). “Feasibility Study of Tablet Pc Acceptance Among School Children in Malaysia”, *Jurnal Teknologi*, 69 (2), 39-44.
- GÜVENDİ, G. M. (2014). “Millî Eğitim Bakanlığı’nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) örneği”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- IFENTHALER, D., ve SCHWEİNBENZ, V. (2013). “The Acceptance of Tablet-PCs in Classroom Instruction: The Teachers’ Perspectives”, *Computers in Human Behaviour*, 29 (3), 525-534.
- KAYAHAN, S. ve ÖZDURAN, K. (2016). “İngilizce dersinde uygulanan EBA market mobil yazılımlarına ilişkin öğrenci görüşleri”, XVIII. Akademik Bilişim Konferansı, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- KELEŞ, E., ÖKSÜZ, B. D., ve BAHÇEKAPILI, T. (2013). “Teknolojinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşleri: Fatih Projesi Örneği”, *University of Gaziantep Journal of Social Sciences*, 12(2), 353-366.
- MEB. (2014). <http://fatihprojesi.meb.gov.tr> internet sitesinden alınmıştır. Erişim tarihi: 05.09.2017
- ÖZ, H. (2015). FATİH (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesinin uygulanma sürecindeki sorunların okul yöneticileri perspektifinden değerlendirilmesi: Tekirdağ Süleymanpaşa Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ.
- TUTAR, M. (2015). “Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- TÜYSÜZ, C., ve ÇÜMEN, V. (2016). “Eba ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri”, *Uşak University Journal of Social Sciences*, 9(27), 278–296.
- YILDIRIM, A., ve ŞİMŞEK, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.